

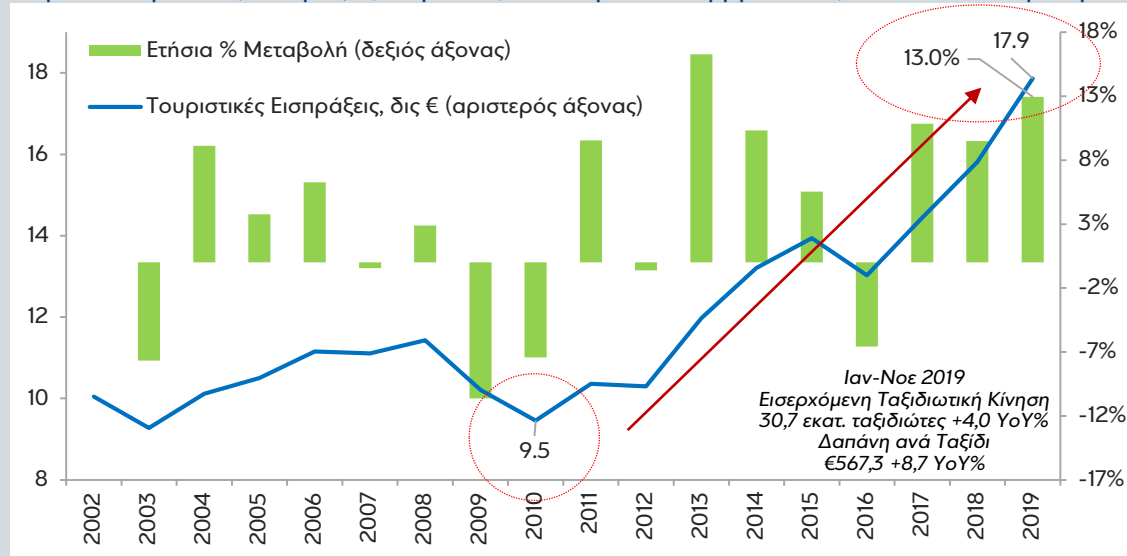
7 ΗΜΕΡΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

24 Ιανουαρίου 2020, Τεύχος 318

Επιτάχυνση των τουριστικών εσόδων στο 11μηνο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2019

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ισοζυγίου πληρωμών της Τραπέζης της Ελλάδος (ΤτΕ), στο 11μηνο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2019 οι τουριστικές εισπράξεις στην ελληνική οικονομία ενισχύθηκαν σε ετήσια βάση κατά 13,0% ή €2.049,2 εκατ., καταγράφοντας επιτάχυνση σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2018. Σε αντίθεση με τα προηγούμενα χρόνια, η ποσοστιαία αύξηση των τουριστικών εσόδων προήλθε κυρίως από τη συνιστώσα της κατά κεφαλήν δαπάνης και ακολούθησε με μικρότερη συνεισφορά αυτή της εισερχόμενης ταξιδιωτικής κίνησης. Η μεν 1^η ανήλθε στα €567,3 σημειώνοντας ετήσια άνοδο 8,7%, η δε 2^η διαμορφώθηκε στα 30,7 εκατ. ταξιδιώτες παρουσιάζοντας ετήσια ενίσχυση 4,0%.

Σχήμα 1: Τουριστικές Εισπράξεις, Περίοδος Ιανουαρίου-Νοεμβρίου (δισ € και ετήσια % μεταβολή)

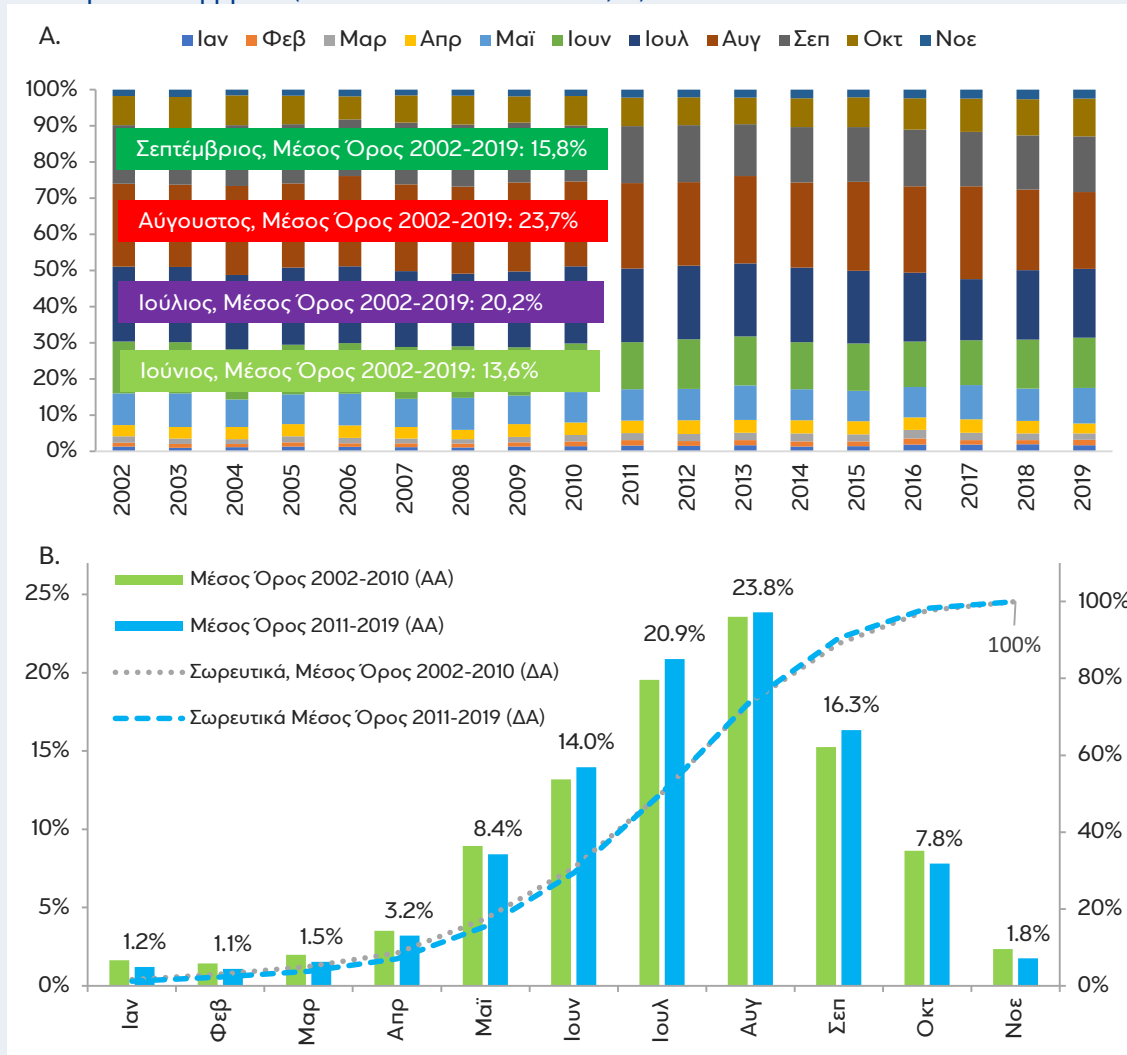
Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

Όπως παρατίθεται στο Σχήμα 1, το 2019, παρότι οι αρχικές εκτιμήσεις για την πορεία των τουριστικών εσόδων ήταν αρκετά συντηρητικές, αποδείχτηκε έτος ισχυρών επιδόσεων για την τουριστική βιομηχανία στην Ελλάδα. Τα τελευταία 9 χρόνια η τάση των τουριστικών εισπράξεων είναι εμφανώς ανοδική με αποτέλεσμα το επίπεδο τους από €9,5 δισ το 2010 να ανέρχεται σήμερα στα €17,9 δισ. Η συνολική αύξηση διαμορφώνεται στο 88,9% και η μέση ετήσια μεταβολή στο 7,5%. Ο εν λόγω ρυθμός μεταβολής οδηγεί σε διπλασιασμό των τουριστικών εσόδων κάθε 9,6 έτη.

Συγγραφείς

Δρ. Στυλιανός Γ. Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

Σχήμα 2: Συνεισφορά των Επί Μέρους Μηνών στις Συνολικές Τουριστικές Εισπράξεις, Περίοδος Ιανουαρίου-Νοεμβρίου (ποσοστά επί του συνόλου, %)

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

Ως γνωστόν, τα έσοδα της τουριστικής βιομηχανίας στην Ελλάδα χαρακτηρίζονται από έντονη εποχικότητα. Συγκεκριμένα, η περίοδος Ιουνίου-Σεπτεμβρίου συνεισφέρει κατά μέσο όρο (2002-2019) το 73,3% (90,2% Μαΐου-Οκτωβρίου) των τουριστικών εισπράξεων (βλέπε Σχήμα 2Α). Όπως αποκαλύπτεται στο Σχήμα 2Β, η κατανομή στους επί μέρους μήνες της ισχυρής μεγέθυνσης των τελευταίων 9 ετών παρουσιάζει μικρές διαφορές σε σύγκριση με την αντίστοιχη της περιόδου 2002-2010. Δηλαδή η άνθηση του ελληνικού τουρισμού δεν μετέβαλε σημαντικά την εποχική διάρθρωση των ταξιδιωτικών εσόδων.¹ Η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου μέσω εκμετάλλευσης συγκριτικών πλεονεκτημάτων και παροχής υπηρεσιών που δεν σχετίζονται αποκλειστικά με τους καλοκαιρινούς μήνες, δύναται να δημιουργήσει οφέλη για τη μακροχρόνια πορεία του ελληνικού τουριστικού προϊόντος.

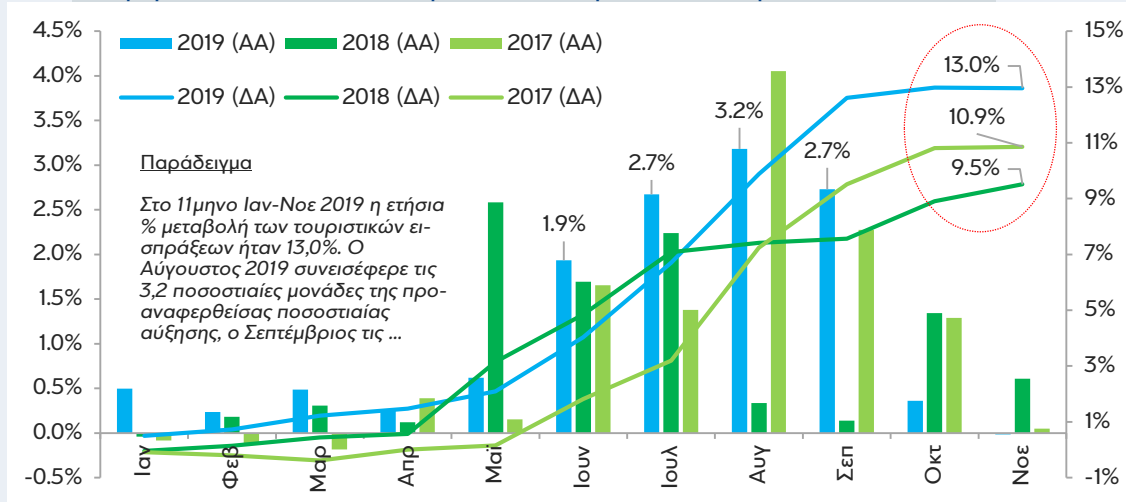
Το 11μηνο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2019 δεν αποτέλεσε εξαίρεση στον κανόνα, με την περίοδο Ιουνίου-Σεπτεμβρίου 2019 να συνεισφέρει τα €1.663,2 εκατ. ή τις 10,5 ποσοστιαίες μονάδες από τη

¹ Η μέση ετήσια μεταβολή των τουριστικών εσόδων την περίοδο από το τέλος του 2002 (2010) μέχρι το τέλος του 2010 (2019) ήταν -0,5% (7,5%).

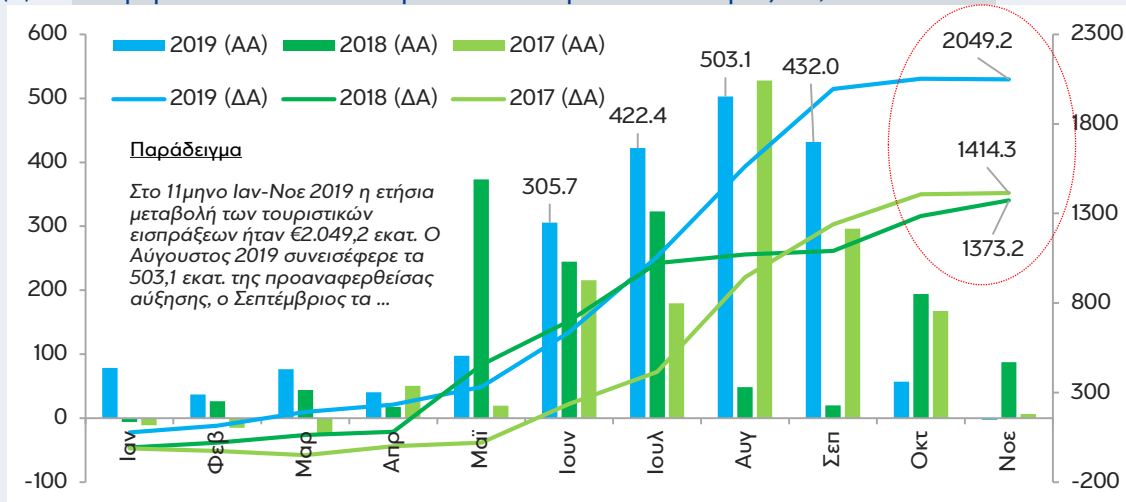
συνολική ετήσια αύξηση των τουριστικών εσόδων κατά €2.049,2 εκατ. ή κατά 13,5 ποσοστιαίες μονάδες. Όπως παρουσιάζεται στα Σχήματα 3 Α&Β, η επιτάχυνση που σημειώθηκε σε σύγκριση με το περασμένο έτος προέρχεται κυρίως από την επίδοση του κλάδου στο διάστημα Αυγούστου-Σεπτεμβρίου 2019.

Σχήμα 3: Συνεισφορά των Επί Μέρους Μηνών στη Συνολική Μεταβολή των Τουριστικών Εισπράξεων, Περίοδος Ιανουαρίου-Νοεμβρίου (ποσοστιαίες μονάδες και εκατ. €)

(Α) Συνεισφορά στην Ετήσια % Μεταβολή των Τουριστικών Εισπράξεων, Ποσοστιαίες Μονάδες

(Β) Συνεισφορά στην Ετήσια Μεταβολή των Τουριστικών Εισπράξεων, Εκατ. €

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) ως AA ορίζουμε τον αριστερό κάθετο άξονα και ως ΔΑ τον αντίστοιχο δεξιό

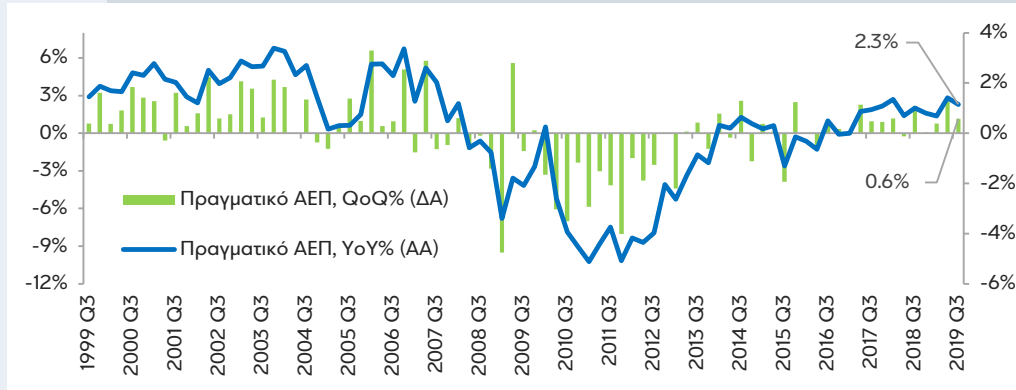
Εν μέσω ενός διεθνούς περιβάλλοντος με επιβραδυνόμενους ρυθμούς μεγέθυνσης για σημαντικούς εμπορικούς εταίρους της ελληνικής οικονομίας (ΕΕ-28, Ευρωζώνη) και μείωσης του ρυθμού αύξησης του διεθνούς εμπορίου, ο τουριστικός κλάδος αποτέλεσε τον βασικό μοχλό στήριξης των ελληνικών εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών. Συγκεκριμένα συγκράτησε σε έναν βαθμό την επιβράδυνση του συνόλου των εξαγωγών (6,6% από 10,8% πέρυσι, εξαιρουμένων των καυσίμων και των πλοίων, στοιχεία ισοζυγίου πληρωμών της ΤτΕ). Η τελευταία προήλθε κυρίως από τους τομείς των αγαθών – εξαιρουμένων των καυσίμων και των πλοίων – και των υπηρεσιών μεταφορών.

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Το 3^ο τρίμηνο 2019 η ετήσια % μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν +2,3% (+2,8% (2019Q2) και +2,0% (2018Q3)). Η αντίστοιχη τριμηνιαία % μεταβολή ήταν +0,6% (+1,3% (2019Q2) και 1,1% (2018Q3)).

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους - Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2019: 2019 1,8%, 2020 2,3%, 2021 2,0%

Πραγματικό ΑΕΠ (YoY%)

Περίοδος: 1999Q3–2019Q3

Στοιχεία: τριμηνιαία

Μέσος Όρος: +0,5%

Διάμεσος: +1,4%

Μέγιστο: +6,8% (2003Q4)

Ελάχιστο: -10,2% (2011Q1)

AA = αριστερός άξονας

ΔΑ = δεξιός άξονας

Δημοσίευση: 5/12/2019

(προσωρινά στοιχεία)

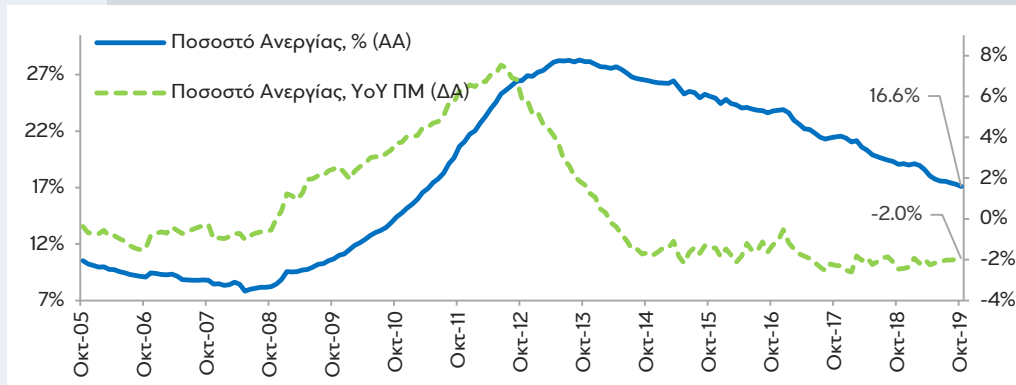
Επομ. δημ.: 6/3/2020 (προ-

σωρινά στοιχεία)

Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον Οκτώβριο 2019 το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 16,6% (16,8% (9/2019) και 18,5% (10/2018)) και το αντίστοιχο μέσο ετήσιο μέγεθος (ΜΟ 12 μηνών) ήταν στο 17,6% (17,8% (9/2019) και 19,7% (10/2018)).

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους - Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2019: 2019 17,3%, 2020 15,4%, 2021 14,0%

Ποσοστό Ανεργίας (%)

Περίοδος: 10/2005-10/2019

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: 17,8%

Διάμεσος: 18,8%

Μέγιστο: 27,8% (9/2013)

Ελάχιστο: 7,3% (5/2008)

AA = αριστερός άξονας

ΔΑ = δεξιός άξονας

ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.

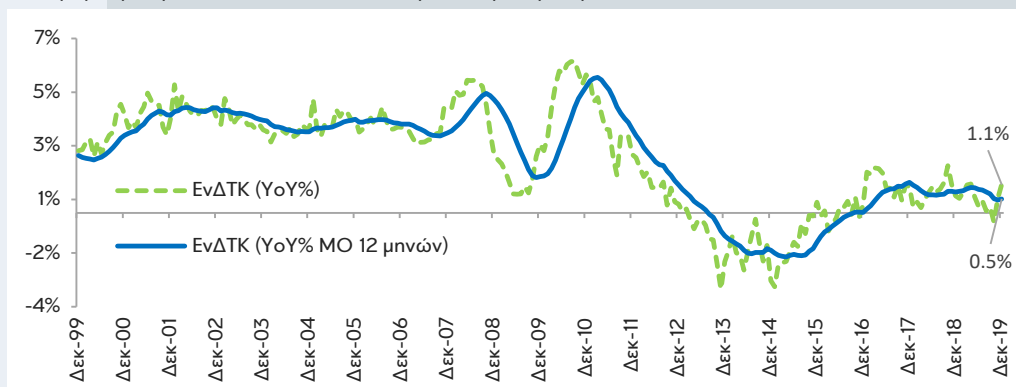
Δημοσίευση: 9/1/2020

Επομ. δημ.: 6/2/2020

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή

Τον Δεκέμβριο 2019 η ετήσια % μεταβολή του ΕνΔΤΚ ήταν +1,1% (+0,5% (11/2019) και +0,6% (12/2018)) και η αντίστοιχη μέση ετήσια % μεταβολή (ΜΟ 12 μηνών) ήταν +0,5% (+0,5% (11/2019) και +0,8% (12/2018)).

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους - Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2019: 2019 0,5%, 2020 0,6%, 2021 0,9%

ΕνΔΤΚ (YoY%)

Περίοδος: 12/1999-12/2019

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: +2,0%

Διάμεσος: +2,6%

Μέγιστο: +5,7% (9/2010)

Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)

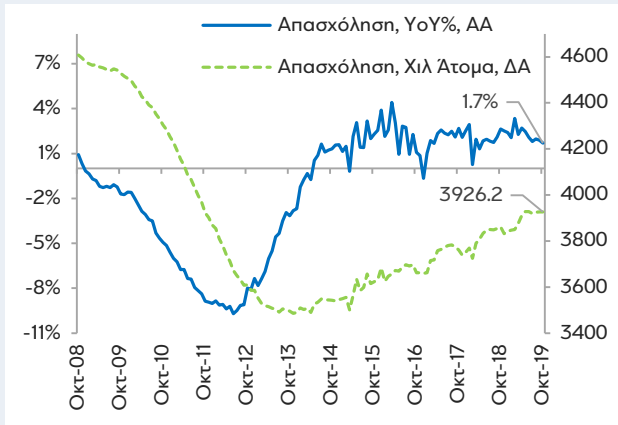
Δημοσίευση: 13/1/2020

Επομ. δημ.: 14/2/2020

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), (γ) Eurobank Research.

Πίνακας Α2: Δείκτες Οικονομικής Δραστηριότητας (υψηλής συχνότητας) της Ελληνικής Οικονομίας

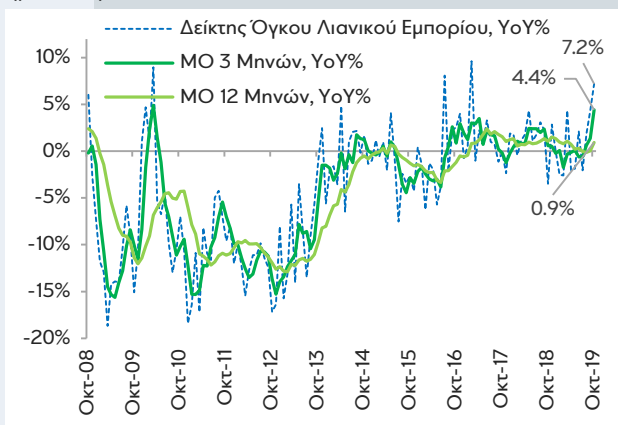
Απασχόληση (σύνολο οικονομίας): +1,7 YoY% τον Οκτ-19 από +1,9 YoY% τον Σεπ-19, +2,2 YoY% την περίοδο Νοε-18 – Οκτ-19 από +1,9 YoY% την περίοδο Νοε-17 – Οκτ-18 (επόμενη δημοσίευση: 6/2/2020)

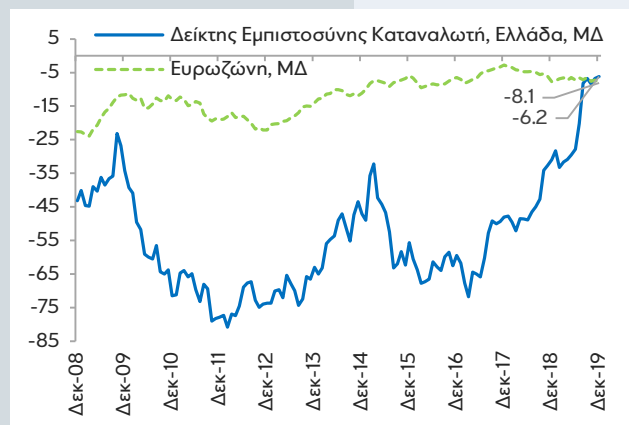
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος: 109,5 ΜΔ τον Δεκ-19, +2,5 MoM ΜΔ και +8,6 YoY ΜΔ τον Δεκ-19 από +0,3 MoM ΜΔ και +5,9 YoY ΜΔ τον Νοε-19 (επόμενη δημοσίευση: 30/1/2020)

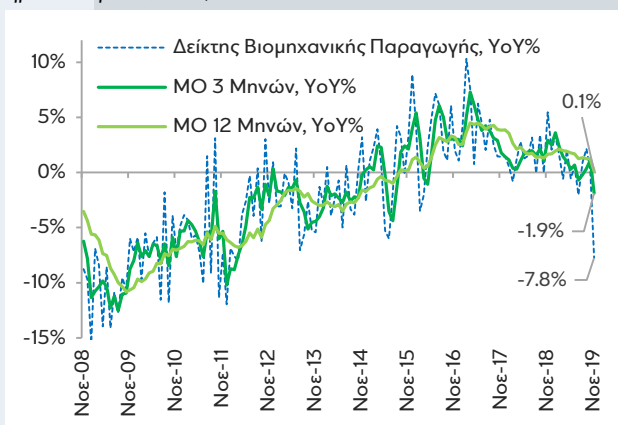
Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου: -0,6 MoM% και +7,2 YoY% τον Οκτ-19 από +1,5 MoM% και +4,3 YoY% τον Σεπ-19, +0,9 YoY% την περίοδο Νοε-18 – Οκτ-19 από +1,1 YoY% την περίοδο Νοε-17 – Οκτ-18 (επόμενη δημοσίευση: 31/1/2020)

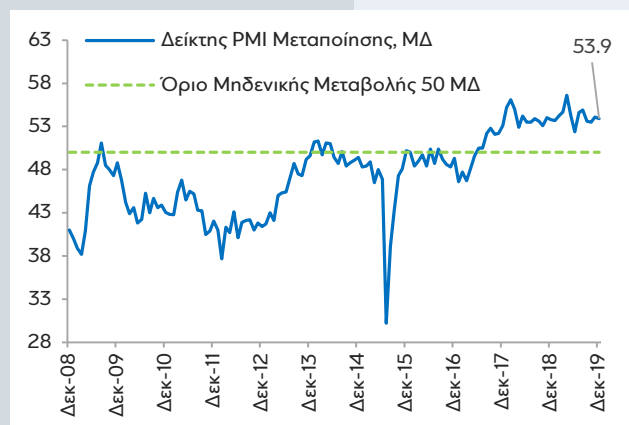
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή: -6,2 ΜΔ τον Δεκ-19, +0,6 MoM ΜΔ και +24,8 YoY ΜΔ τον Δεκ-19 από +1,6 MoM ΜΔ και +25,9 YoY ΜΔ τον Νοε-19 (επόμενη δημοσίευση: 30/1/2020)

Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής: -3,6 MoM% και -7,8 YoY% τον Νοε-19 από -2,5 MoM% και +0,2 YoY% τον Οκτ-19, +0,1 YoY% την περίοδο Δεκ-18 – Νοε-19 από +1,6 YoY% την περίοδο Δεκ-17 – Νοε-18 (επόμενη δημοσίευση: 10/2/2020)

Δείκτης PMI Μεταποίησης: 53,9 ΜΔ τον Δεκ-19, -0,2 MoM ΜΔ και +0,1 YoY ΜΔ τον Δεκ-19 από +0,6 MoM ΜΔ και 0,1 YoY ΜΔ τον Νοε-19 (επόμενη δημοσίευση: 2/2/2020)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), (γ) IHS Markit, (δ) Eurobank Research.
Σημείωση: (α) ως ΜΔ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη, ως MO τον μέσο όρο και ως MoM και YoY τη μηνιαία και την ετήσια μεταβολή αντίστοιχα.

Ομάδα Ανάλυσης και Έρευνας

Δρ. Τάσος Αναστασάτος | Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank
tanastasatos@eurobank.gr | + 30 214 40 59 706

Άννα Δημητριάδου
Οικονομική Αναλύτρια
andimitriadou@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 793

Ιωάννης Γκιώνης
Ανώτερος Οικονομολόγος
igkionis@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 707

Δρ. Στυλιανός Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 733

Μαρία Κασόλα
Οικονομική Αναλύτρια
mkasola@eurobank.gr
+ 30 210 33 18 708

Όλγα Κοσμά
Ερευνήτρια Οικονομολόγος
okosma@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 728

Παρασκευή Πετροπούλου
Ανώτερη Οικονομολόγος
rpetropoulou@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 991

Δρ. Θεόδωρος Σταματίου
Ανώτερος Οικονομολόγος
tstamatios@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 708

Ευαγγελία Τσιαμπρού
Οικονομική Αναλύτρια
etsiamprou@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 712

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στην ηλεκτρονική διεύθυνση που ακολουθεί: <https://www.eurobank.gr/en/group/economic-research>
Εγγραφείτε ηλεκτρονικά, σε: <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analiseis...>
Ακολουθήστε μας στο **twitter**: https://twitter.com/Eurobank_Group
Ακολουθήστε μας στο **LinkedIn**: <https://www.linkedin.com/company/eurobank>

DISCLAIMER

This report has been issued by Eurobank Ergasias S.A. ("Eurobank") and may not be reproduced in any manner or provided to any other person. Each person that receives a copy by acceptance thereof represents and agrees that it will not distribute or provide it to any other person. This report is not an offer to buy or sell or a solicitation of an offer to buy or sell the securities mentioned herein. Eurobank and others associated with it may have positions in, and may effect transactions in securities of companies mentioned herein and may also perform or seek to perform investment banking services for those companies. The investments discussed in this report may be unsuitable for investors, depending on the specific investment objectives and financial position. The information contained herein is for informative purposes only and has been obtained from sources believed to be reliable but it has not been verified by Eurobank. The opinions expressed herein may not necessarily coincide with those of any member of Eurobank. No representation or warranty (express or implied) is made as to the accuracy, completeness, correctness, timeliness or fairness of the information or opinions herein, all of which are subject to change without notice. No responsibility or liability whatsoever or howsoever arising is accepted in relation to the contents hereof by Eurobank or any of its directors, officers or employees. Any articles, studies, comments etc. reflect solely the views of their author. Any unsigned notes are deemed to have been produced by the editorial team. Any articles, studies, comments etc. that are signed by members of the editorial team express the personal views of their author.

